

RUSKO

Ruskon kunnan perusopetuksen ohjaussuunnitelma

Sisällys

1. Johdanto	2
2. Ohjauksen järjestämisen toimintatavat	2
2.1. Luokkamuotoinen ohjaus	2
2.2. Henkilökohtainen ohjaus.....	2
2.3. Pienryhmäohjaus	3
3. Oppilaanohjauksen tavoitteet	3
3.1. Ohjaus vuosiluokilla 1–2	3
3.2. Ohjaus vuosiluokilla 3–6	3
3.3. Ohjaus vuosiluokilla 7–9	3
3.4. Ohjaus nivelvaiheissa.....	4
4. Tukea tarvitsevan oppilaan ohjaus.....	4
4.1. Ohjaus osana oppimisen ja koulunkäynnin tukea.....	4
4.2. Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus.....	5
5. Ohjauksen työnjako	5
5.1. Opinto-ohjaaja	5
5.2. Luokanopettaja.....	6
5.3. Luokanvalvoja	6
5.4. Erityisopettaja.....	6
5.5. Aineenopettaja	6
5.6. Rehtori	7
5.7. Koulunkäynninohjaaja	7
5.8. Opiskeluhoitohenkilöstö	7
5.8.1. Koulukuraattori.....	7
5.8.2. Koulupsykologi.....	7
5.8.3. Terveystenhoitaja.....	8
5.8.4. Koululääkäri	8
5.8.5. Psykiatrinen sairaanhoitaja	8
Lähteet.....	9

1. Johdanto

Ohjaussuunnitelma muodostaa perustan Ruskon kouluissa toteutettavalle ohjaukselle. Se perustuu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (2014) sekä opetushallituksen laatimiin hyvän ohjauksen valtakunnallisiin kriteereihin. Ohjaussuunnitelmassa kuvataan ohjauksen teemat ja tavoitteet sekä ohjauksen työn- ja vastuunjako. Ohjaussuunnitelmaa päivitetään ja arvioidaan säännöllisesti ja sen sisältö sovitetaan yhteen muiden koulutuksen järjestäjän laatimien koulutyötä ohjaajien suunnitelmien kanssa.

Jokaisella oppilaalla on oikeus saada ohjausta oman tarpeensa mukaisesti. Koulun ohjaustoiminta muodostuu koko koulun henkilökunnan ja sen yhteistyötahojen antamasta ohjauksesta sekä opinto-ohjaajan vastuualueeseen kuuluvasta oppilaanohjauksesta. Ohjaus muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä ja sen jälkeisiin opintoihin niveltävän jatkumon. Ohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Ohjauksen tavoitteena on tukea oppilaiden kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä siten, että he pystyvät kehittämään edelleen omia opiskelunvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Ohjaukseen sisältyy myös oppilaan itseluottamuksen, persoonallisen kehityksen ja osallisuuden taitojen tukeminen.

Ohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Ohjauksen avulla oppilaat oppivat tiedostamaan mahdollisuutensa vaikuttaa oman elämänsä suunnitteluun ja päätöksentekoon. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiään ja tekemään valintansa ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja.

2. Ohjauksen järjestämisen toimintatavat

Perusopetuksessa oppilaanohjaus alkaa vuosiluokkien 1–6 aikana osana eri oppiaineiden opetusta ja koulun muuta toimintaa. Opetussuunnitelman mukaan oppilaan tulee saada henkilökohtaista ohjausta opiskelunsa ja valintojensa tueksi sekä erilaisissa arkielämän kysymyksissä.

Vuosiluokilla 7–9 oppilaanohjaus muodostuu opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti luokkamuotoisesta ohjauksesta, henkilökohtaisesta ohjauksesta, pienryhmäohjauksesta sekä työelämään tutustumisesta. Lisäksi oppilaanohjaukseen kuuluu ohjaus nivelvaiheissa ja siirtymissä. Oppilaanohjaus sisältää myös tutustumista oppilaitoksiin.

2.1. Luokkamuotoinen ohjaus

Alakoulussa oppilaat saavat luokkamuotoista ohjausta osana eri oppiaineiden opiskelua. Luokkamuotoinen ohjaus voi liittyä esimerkiksi ryhmäytymiseen, koulun käytänteisiin tai opiskelutaitoihin. Luokkamuotoista ohjausta voivat antaa luokanopettaja tai aineenopettaja.

Yläkoulussa luokkamuotoisen oppilaanohjauksen tuntijako on Maunun koulussa seuraava: 0,67 vvt 7.-luokalla, 0,67 vvt 8.-luokalla sekä 0,67 vvt 9.-luokalla. Oppilaanohjauksen oppitunnit pitää opinto-ohjaaja.

2.2. Henkilökohtainen ohjaus

Henkilökohtaisessa ohjauksessa keskustellaan oppilaan opintoihin, elämäntilanteeseen ja koulutus- ja urasuunnitteluun liittyvistä asioista. Oppilas saa henkilökohtaista ohjausta oman tarpeensa mukaan. Oppilas voi käydä henkilökohtaisia ohjauskeskusteluja paitsi opinto-ohjaajan myös esimerkiksi luokan- tai aineenopettajan kanssa.

2.3. Pienryhmäohjaus

Pienryhmäohjausta voidaan hyödyntää esimerkiksi silloin, kun oppilailla on samantapaisia ohjaustarpeita. Käsiteltäviä aiheita voivat olla opiskeluun, työelämään ja jatkokoulutukseen liittyvät asiat. Pienryhmäohjauksessa voidaan myös hyödyntää vertaisohjaamista ja -oppimista sekä harjoitella vuorovaikutustaitoja.

3. Oppilaanohjauksen tavoitteet

3.1. Ohjaus vuosiluokilla 1–2

Luokkien 1–2 ohjauksessa korostetaan siirtymävaihetta esikoulusta kouluun. Luokanopettaja perehdyttää oppilaat koulu- ja opiskeluympäristöön sekä koulun käytänteisiin. Opettajan ohjauksessa oppilaat kehittävät koulunkäyntitaitojaan, oppivat ottamaan vähitellen vastuuta omista tehtävistään ja tavaroistaan sekä toimimaan osana luokka- ja kouluyhteisöä.

Koulun alkutaipaleella oppilaanohjauksen tavoitteena on edistää oppilaiden opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä, tukea vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä, vahvistaa kannustavan palautteen avulla oppilaiden oppimaan oppimisen taitoja sekä ohjata oppilaita vuorovaikutustaitojen harjoitteluun ja ryhmässä toimimiseen sekä kannustaa osallisuuteen omassa lähiympäristössään.

3.2. Ohjaus vuosiluokilla 3–6

Oppilaan opiskelu muuttuu 2.–3. luokan nivelvaiheessa uusien oppiaineiden ja kasvavan tuntimäärän myötä. Luokanopettaja toimii tämän muutoksen ohjaajana ja tukee oppilaita tarpeen mukaan.

Vuosiluokilla 3–6 ohjauksen tavoitteena on vahvistaa oppilaiden kykyä ottaa vastuuta omasta koulutyöstään ja asettaa tavoitteita omalle oppimiselle sekä arvioida niiden saavuttamista. Ohjauksen avulla tuetaan oppilaiden oppimaan oppimisen taitoja ja autetaan oppilaita tunnistamaan oppiaineiden ominaispiirteitä sekä valitsemaan kuhunkin oppiaineeseen soveltuvia opiskelumenetelmiä.

Ohjauksen tavoitteena on lisäksi tukea sosiaalisten taitojen ja ryhmässä toimimisen taitojen kehittymistä ja ohjata oppilaita ottamaan vastuuta omasta toiminnastaan ja omista valinnoistaan. Ohjauksella tuetaan oppilaita vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään oppijana ja ohjataan oppilaita tunnistamaan ja arvostamaan sekä omia että toisten vahvuuksia ja taitoja.

Oppilaille esitellään työelämää, yrittäjyyttä ja erilaisia ammatteja. Oppilaat harjoittelevat 6. luokalla tärkeitä työelämä- ja kansalaistaitoja osallistumalla Yrittäskylä-oppimiskokonaisuuteen. Ohjauksen tavoitteena on siten myös edistää oppilaiden ammatillisen kiinnostuksen heräämistä.

3.3. Ohjaus vuosiluokilla 7–9

Yläkoulussa päävastuu oppilaanohjauksesta on opinto-ohjaajalla. Oppilaanohjauksessa keskitytään oppimisen edistämiseen, itsetuntemukseen, työelämään ja koulutusmahdollisuuksiin.

Oppilaanohjauksen tavoitteena on ohjata oppilaita edelleen kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja opiskeluvalmiuksiaan. Oppilaanohjauksessa selkeytetään opiskeltavien oppiaineiden merkitystä jatko-opintojen ja työelämätaidojen kannalta sekä autetaan oppilaita hahmottamaan omien valintojen vaikutusta opintoihin ja tulevaisuuteen. Lisäksi ohjauksella laajennetaan oppilaiden käsityksiä työelämästä, työtehtävistä, yrittäjyydestä ja tulevaisuuden osaamistarpeista.

Ohjauksen tavoitteena on antaa oppilaille valmiuksia tehdä omaa arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja sekä selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa, opintojen nivelvaiheissa sekä työuran siirtymissä.

Oppilaanohjauksella tuetaan siirtymistä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden toimijuutta ja oma-aloitteisuutta koulutus- ja uravalintoja koskevassa päätöksenteossa. Ohjauksessa oppilaille tarjotaan tietoa ja tutustumismahdollisuuksia peruskoulun jälkeisiin koulutus- ja opiskeluvaihtoehtoihin yhteistyössä vastaanottavan oppilaitoksen sekä huoltajien kanssa.

Oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä.

Oppilaanohjauksen toimintatapoihin kuuluvat luokkamuotoinen ohjaus, henkilökohtainen ohjaus ja pienryhmäohjaus. Kullekin oppilaalle taataan riittävästi laadukasta ohjausta oman tarpeensa mukaisesti. Lisäksi oppilaanohjaukseen kuuluu työelämään tutustumista. Työelämään tutustuminen jakaantuu 7. luokalla suoritettavaan TET-päivään koulun ruokalassa ja 8. ja 9. luokalla koulun ulkopuolella suoritettaviin TET-jaksoihin. TET-jaksoja suunnitellaan yksilöllisesti oppilaiden tarpeet ja jatkosuunnitelmat huomioiden.

3.4. Ohjaus nivelvaiheissa

Oppilaiden siirtymää 6. luokalta 7. luokalle valmistellaan yhteistyössä alakoulujen ja yläkoulun välillä. Keväällä järjestetään koulujen väliset tiedonsiirtopalaverit, joissa oppilaiden opetuksen järjestämisen kannalta keskeiset tiedot siirtyvät oppilaan alakoulusta yläkouluun sekä pidetään infotunnit yläkoulussa opiskelusta ja siirtymiseen liittyvistä teemoista 6.-luokkalaisille. Nivelvaiheeseen liittyy myös 6.-luokkalaisten ja huoltajien tutustumista Maunun kouluun. Päätoimijoina nivelvaiheen ohjauksessa ovat luokanopettajat, erityisopettajat, opinto-ohjaajat ja rehtorit.

Perusopetuksen päättövaiheessa ohjauksessa keskitytään oppilaiden jatko-opintovalintoihin. Koulutus- ja uravalintojen tueksi oppilaat saavat opinto-ohjaajan henkilökohtaista ja pienryhmäohjausta. Oppilaille tarjotaan myös mahdollisuus tutustua heitä kiinnostaviin oppilaitoksiin. Oppilaille, jotka ovat peruskoulun jälkeen vaarassa jäädä koulutuksen tai työelämän ulkopuolelle tarjotaan tehostettua ja usein myös moniammatillista ohjausta, jonka tarkoituksena on ehkäistä koulutuksellista syrjäytymistä ja opintojen keskeytymistä. Peruskoulussa oppilaskohtaista tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot siirretään perusopetuksesta seuraavalle koulutuksenjärjestäjälle, jotta tarvittavat tukitoimet voidaan järjestää heti perusopetuksen jälkeisten opintojen alkuvaiheesta lähtien. Myös muiden kuin oppilaskohtaista tukea saavien oppilaiden tietoja voidaan tarvittaessa siirtää seuraavalle koulutuksenjärjestäjälle. Tiedonsiirrosta vastaavat opinto-ohjaajat ja erityisopettajat.

Nivelvaiheiden ohjausta kuvataan yksityiskohtaisemmin Ruskon kunnan esi- ja perusopetuksen nivelvaiheiden käsikirjassa.

4. Tukea tarvitsevan oppilaan ohjaus

4.1. Ohjaus osana oppimisen ja koulunkäynnin tukea

Opettaja ohjaa tukea tarvitsevaa oppilasta koulunkäynnissä ja eri oppiaineiden opiskelussa. Ohjauksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan itseluottamusta ja auttaa oppilasta motivoitumaan ja ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan. Ohjaus tukee oppilaan oppimaan oppimisen taitoja, itsearviointia ja kykyä suunnitella tulevaisuutta.

Tukea tarvitsevan oppilaan ohjauksessa kiinnitetään tarvittaessa huomiota myös arjenhallinnassa, opintojen suunnittelu- ja opiskelutaidoissa tai vuorovaikutustilanteissa mahdollisesti ilmeneviin tuen tarpeisiin. Näitä taitoja vahvistetaan tarkoituksenmukaisilla toimintatavoilla yhteistyössä huoltajan sekä tarpeen mukaan koulun muun henkilökunnan, kuten koulukuraattorin tai koulupsykologin, kanssa.

Ohjauksen näkökulma otetaan huomioon arvioitaessa oppilaan tuen tarvetta. Pedagogista tukea suunniteltaessa otetaan huomioon oppilaan aikaisemmin saaman ohjauksen riittävyys sekä oppilaan tarpeet ohjaukseen jatkossa. Ohjauksellista tukea suunniteltaessa hyödynnetään koulun ja yhteistyötahojen monialaisten verkostojen asiantuntemusta sekä oppilaan ja huoltajan näkemyksiä ohjauksen tarpeesta.

Perusopetuksen päättövaiheessa varmistetaan, että oppilas saa ohjausta oman tarpeensa mukaisesti. Tarvittaessa oppilaalle annetaan tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta. Jatko-opintosuunnitelmassa huomioidaan oppilaan tuen tarpeet ja tarvittaessa tehdään yhteistyötä oppilasta koulun ulkopuolella tukevien tahojen kanssa. Lisäksi varmistetaan tuen tarpeisiin liittyvän tiedon siirtyminen perusopetuksesta toiselle asteelle.

4.2. Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Oppilaalla, joka tarvitsee tukea perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyen, on oikeus saada opinto-ohjaajan toteuttamaa tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8 ja 9. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa huomioidaan oppilaan yksilölliset tarpeet ja lähtökohdat sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Ohjauksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan jatko-opintovalmiuksia ja auttaa oppilasta löytämään itselleen mielekäs jatko-opiskelupaikka.

Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan henkilökohtaisen oppilaanohjauksen lisäksi yksilöllisen tarpeen mukaan pienryhmäohjausta, ohjataan oppilasta toisen asteen tai nivelvaiheen koulutusten tutustumistilaisuuksiin sekä laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Jatko-opintosuunnitelmaan kirjataan oppilaan vahvuuksia sekä tavoitteita perusopetuksen jälkeisiin opintoihin liittyen.

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus painottuu 8. luokan kevätlukukauteen ja 9. luokkaan. Tarvittaessa tehostettua ohjausta voidaan kuitenkin antaa heti 8. luokan alusta lähtien. Tehostettua henkilökohtaista ohjausta voidaan antaa oppilaalle, jonka kiinnostuksen kohteet ovat epäselviä tai jolla on ongelmia opinnoissa tai muusta yksilöllisestä syystä. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti opinto-ohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta.

5. Ohjauksen työnjako

5.1. Opinto-ohjaaja

Opinto-ohjaaja vastaa yläkoulun oppilaanohjauksen järjestämisestä, suunnittelusta ja toteutuksesta. Hän tekee suunnittelutyössään yhteistyötä koulun rehtorin, aineenopettajien ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa. Opinto-ohjaaja toimii koulussa ohjauksen asiantuntijana, joka voi tarvittaessa tukea muiden antamaa ohjausta.

Opinto-ohjaajan ohjaustehtävät liittyvät oppilaan kasvun tukemiseen, oppimisen ohjaamiseen sekä koulutus- ja uravalintojen suunnitteluun. Hän vastaa oppilaiden ohjauksesta jatkokoulutukseen hakemisessa, yhteishaun järjestelyistä koulussa, oppilaiden sijoittumisen seuraamisesta ja jälkiohjauksesta. Lisäksi opinto-ohjaaja on mukana nivelvaiheysteistyössä oppilaan siirtyessä peruskoulun jälkeisiin opintoihin. Opinto-ohjaajan tehtäviin kuuluu myös oppilaiden työelämään tutustumisen ohjaus ja järjestelyt.

Opinto-ohjaaja tekee yhteistyötä huoltajien kanssa oppilaan opiskeluun, urasuunnitteluun ja jatkokoulutukseen liittyvissä asioissa ja tiedottaa valinnan mahdollisuuksista ja niiden merkityksestä oppilaan tulevaisuudelle. Lisäksi opinto-ohjaaja ylläpitää ja luo uusia verkostoja ohjaukseen liittyviin koulun ulkopuolisiin tahoihin, kuten toisen ja korkea-asteen koulutuksen järjestäjiin sekä yrityksiin ja elinkeinoelämään.

5.2. Luokanopettaja

Luokanopettaja vastaa vuosiluokilla 1–6 oman luokkansa asioista. Hän perehdyttää oppilaat koulun käytänteisiin ja vastaa oppilaidensa ryhmäytymisestä. Luokanopettaja seuraa oppilaiden opintojen etenemistä ja hyvinvointia yhdessä huoltajien kanssa ja huolehtii siitä, että oppilas saa tarvittaessa tukea oppimisen haasteissa tai muissa koulutyöhön liittyvissä vaikeuksissa.

Luokanopettaja ohjaa oppilaita koulunkäynnin ja opiskelun taidoissa, oppimaan oppimisen taidoissa sekä sosiaalisissa taidoissa. Hän tekee ohjaustyössään tarvittaessa yhteistyötä huoltajien lisäksi erityisopettajien, koulun opiskeluhoitohenkilöstön ja koulunkäynnin ohjaajien kanssa.

5.3. Luokanvalvoja

Luokanvalvojalla on ensisijainen vastuu oman valvontaluokkansa asioista yläkoulussa. Hän seuraa sekä koko luokan koulunkäynnin sujumista että yksittäisen oppilaan opintojen etenemistä ja kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä.

Luokanvalvoja tutustuttaa oppilaat koulun käytänteisiin, seuraa luokan ilmapiiriä ja pyrkii osaltaan luomaan myönteistä yhteishenkeä luokassa. Hän puuttuu mahdollisiin ristiriitatilanteisiin oppilaiden välillä ja pyrkii ennaltaehkäisemään niitä yhteistyössä muun henkilökunnan kanssa.

Luokanvalvoja valvoo oppilaan säännöllistä koulunkäyntiä. Hän on myös mukana luokkansa oppilaiden pedagogisten tai oppilashuollollisten tukitoimien suunnittelussa. Lisäksi hän järjestää oppilailleen vuosittaiset arviointikeskustelut, joihin myös huoltajat kutsutaan vähintään kerran yläkoulun aikana. Luokanvalvoja tekee ohjaustyössään tarvittaessa yhteistyötä huoltajien lisäksi erityisopettajien, opinto-ohjaajan, koulun oppilashuoltohenkilöstön ja koulunkäynninohjaajien kanssa.

5.4. Erityisopettaja

Erityisopetus järjestetään yksilö-, pienryhmä- ja samanaikaisopetuksena. Erityisopettaja antaa tukea oppilaille, jotka tarvitsevat tukea oppimisvalmiuksiensa parantamiseen. Hän seuraa oppilaiden koulunkäyntiä yhteistyössä luokanvalvojien, aineenopettajien ja huoltajien kanssa ja tunnistaa tukea tarvitsevat oppilaat.

Erityisopettaja laatii oppilaiden tuen toteuttamissuunnitelmat yhteistyössä oppilaan, huoltajien, aineenopettajien ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa. Hän auttaa oppilaita löytämään tehokkaat opiskelutavat ja -tekniikat ja antaa tukea myös muissa koulutyöhön vaikuttavissa tekijöissä, kuten sosiaalisten taitojen vahvistaminen, oman toiminnan ohjaus ja tarkkaavuuden säätely. Lisäksi hän tukee aineenopettajia monipuolisten opiskelu- ja opetusmetodien käytössä. Tarvittaessa erityisopettaja tekee myös oppimiseen liittyviä testejä.

Erityisopettaja ohjaa oppilaitaan jatko-opintojen suunnittelussa yhteistyössä opinto-ohjaajan kanssa. Hän on myös mukana tiedonsiirto- ja nivelvaiheyhteistyössä. Erityisopettaja koordinoi oman koulunsa yhteisöllistä opiskeluhoitoa.

5.5. Aineenopettaja

Aineenopettaja antaa opetusjakson alussa oppilaille tarvittavat tiedot oppiaineelle ominaisista opiskelumenetelmistä ja sisällöistä. Lisäksi hän kertoo opintojen aikaisen arvioinnin ja päättöarvioinnin perusteet sekä ohjaa oppilaita asettamaan oppimiselleen tavoitteita.

Aineenopettaja ohjaa oppilaita kehittämään oppiaineelle keskeisiä opiskelu- ja oppimistaitoja. Hän ohjaa oppilaita havainnoimaan omaa oppimistaan ja tukee oppilaiden edellytyksiä itsearviointiin. Aineenopettaja toimii tiiviissä yhteistyössä erityisopettajan kanssa pyrkiessään vahvistamaan joko yksittäisen oppilaan tai koko opetusryhmän opiskeluvaihtoehtoja. Aineenopettaja suunnittelee yhteistyössä erityisopettajan sekä

oman aineryhmänsä muiden opettajien kanssa opetusryhmien ryhmäkohtaista tukea sekä siihen liittyvää ohjausta. Lisäksi hän suunnittelee erityisopettajan kanssa omissa opetusryhmässään opiskelevien oppilaskohtaista tukea kyseisessä oppiaineessa saavien oppilaiden tukitoimia.

Aineenopettaja linkittää oppiaineen sisällöt ja opiskelumenetelmät muuhun yhteiskuntaan ja työelämään ja siten ohjaa osaltaan oppilasta kartuttamaan koulutus- ja urasuunnitteluvalmiuksiaan.

5.6. Rehtori

Rehtori luo ohjaukselle toimintamahdollisuudet ja järjestää ohjaukseen riittävät resurssit. Hän tukee ohjauksen suunnittelua ja yhteistyötä eri toimijoiden kesken.

Rehtori osallistuu opiskeluhoultotyöhön tarpeen mukaan. Hän mahdollistaa kodin ja koulun yhteistyön.

Rehtori osallistuu tarvittaessa ohjaushenkilöstön ja huoltajien kanssa niiden oppilaiden ohjaukseen, joilla on erityisten haasteiden vuoksi vaikeuksia selviytyä perusopetuksen suorittamisesta.

Yläkoulun rehtori mahdollistaa oppilaiden työelämään tutustumisjaksot.

5.7. Koulunkäynninohjaaja

Koulunkäynninohjaajat työskentelevät yleisopetuksen luokissa ja erityisluokissa sekä ala- että yläkoulussa. Koulunkäynninohjaajan tehtävänä on avustaa oppilasta yhteistyössä opettajan kanssa oppimisprosessin eri vaiheissa siten, että oppilaan omatoimisuus ja itsenäisyys korostuvat. Koulunkäynninohjaaja tukee yksittäisen oppilaan tai koko opetusryhmän opiskeluvalmiuksia, pitää yllä järjestystä ja on omalta osaltaan mukana ohjaamassa oppilaita erilaisissa oppimisen ja kasvatuksen tilanteissa.

5.8. Opiskeluhooltohenkilöstö

5.8.1. Koulukuraattori

Koulukuraattori toimii Ruskolla kaikissa esiopetusyksiköissä, alakouluissa ja Maunun yläkoulussa. Kuraattorin työn tavoitteena on tukea ja auttaa oppilasta koulunkäynnissä ja edistää oppilaan sosiaalista hyvinvointia. Kuraattorin työ voi olla yhteisöllistä luokkiin tai tiettyihin oppilasryhmiin kohdistuvaa ohjaus- ja neuvontatyötä mm. arjen hallintaan, tunne- ja turvataitoihin, sosiaalisiin taitoihin tai luokan työskentelyilmapiiriin liittyen. Kuraattori tekee myös yksilöllistä ohjaustyötä oppilaiden ja perheiden kanssa mm. koulunkäyntiin, kaverisuhteisiin, vapaa-aikaan ja haastaviin kotitilanteisiin liittyen. Työskentelymuotoina ovat yksilökeskustelut ja niiden pohjalta erilaisten suunnitelmien ja sopimusten tekeminen, palaverit, ryhmätoiminta ja oppituntien pitäminen. Kuraattori tekee tiiviisti yhteistyötä kodin sekä perheen kanssa toimivien muiden tahojen kanssa. Tarvittaessa kuraattori kutsuu koolle laajempia yhteistyöverkostoja oppilaan tilanteen kartoittamiseksi ja tuen suunnittelemiseksi.

Nivelvaiheessa alakoulusta yläkouluun siirryttäessä kuraattori on mukana oppilaille järjestettävillä infotunneilla, perheiden infoillalla ja 7. luokkien ryhmätyksissä. Tällöin oppilaat tutustuvat omiin luokkakaverihinsa, oppilashuollon henkilöstöön ja koululla toimiviin yhteistyökumppaneihin. Ryhmätyksissä tavoitteena on oppilaiden yhteenkuuluvuuden parantaminen ja hyvän työskentelyilmapiirin ja luokkahengen luominen.

Kuraattori on osa kaikkien yksiköiden yhteisöllistä opiskeluhoiltoa ja osallistuu tarvittaessa eri yksiköiden moniammatillisiin pedagogisiin tiimeihin, joissa suunnitellaan oppilaille ja opiskeluryhmille tukea koulunkäyntiin ja oppimiseen.

5.8.2. Koulupsykologi

Koulupsykologin työn keskeisenä tavoitteena on tukea oppilaiden hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä ja vähentää oppimis- ja sopeutumisvaikeuksia. Työn tavoitteena on myös edistää koko kouluyhteisön psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Koulupsykologi osallistuu koko kunnan kaikkien koulujen ja

esiopetusyksiköiden yhteisölliseen opiskeluhooltoon. Tähän kuuluvat säännölliset yhteisöllisen opiskeluhoillon kokoukset sekä suunnittelu- ja kehittämistoimintaan osallistuminen.

Koulupsykologi voi työskennellä oppilasryhmien ja luokkien kanssa erilaisten oppituntien, interventioiden ja tukiryhmien muodossa sekä osallistua vanhempainiltoihin ja muihin koulun tapahtumiin. Yksilökohtaisessa työssä työmuotoina ovat konsultaatiot, kahdenkeskiset tukikeskustelut, yhteistyö perheen kanssa sekä moniammatilliset palaverit ja verkostoyhteistyö.

Koulupsykologi tekee tarpeen mukaan yksilötutkimuksia oppilaan oppimisvalmiuksien ja -vaikeuksien sekä tunne-elämän kartoittamiseksi ja ohjaa tarvittaessa eteenpäin esimerkiksi koululääkärille tai muille tukitahoille. Koulupsykologi on tarvittaessa mukana suunnittelemassa oppilaan tukitoimia koulussa yhteistyössä koulun pedagogisen tiimin kanssa.

Koulunkäynnin nivelvaiheissa koulupsykologi osallistuu tarvittaessa oppilaiden yksilökohtaisiin moniammatillisiin tiedonsiirtopalaveriin ja tekee tarpeen mukaan yksilötutkimuksia ja laatii lausuntoja. Koulupsykologiin voi olla yhteydessä lapsi tai nuori itse, huoltaja, koulun henkilökuntaan kuuluva tai muu yhteistyötaho.

5.8.3. Terveystarkastaja

Terveystarkastajan tehtävät liittyvät yksittäiseen oppilaaseen ja perheeseen, monialaiseen yhteistyöhön sekä koulu yhteisöön ja ympäristöön. Tavoitteena on turvata oppilaan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin kehitystä sekä kiinnittää huomiota koko perheen hyvinvointiin. Lisäksi on tarkoitus löytää ne perheet, jotka tarvitsevat erityistä tukea ja ohjausta kasvatuksessa.

Terveystarkastajan keskeinen tehtävä on seurata lasten kasvua ja kehitystä. Tavoitteena on myös kasvuun vaikuttavien sairauksien ja häiriöiden varhainen toteaminen ja hoitoon ohjaus sekä sairauksien ennaltaehkäisy ja omahoidon opastaminen.

Vuosittain tehtävissä terveystarkastuksissa kiinnitetään huomiota lapsen ja perheen terveen ja turvallisen elämän edellytyksiin sekä kykyyn tehdä terveyttä edistäviä valintoja. Terveystarkastaja toimii lääkärin työparina laajoissa terveystarkastuksissa 1., 5. ja 8. luokilla.

5.8.4. Koululääkäri

Kouluterveydenhuollon lääkärin tehtävät liittyvät yksittäiseen oppilaaseen ja perheeseen, monialaiseen yhteistyöhön koulussa ja sosiaali- ja terveystarkastuksissa sekä koulu yhteisöön ja ympäristöön. Keskeisiä tavoitteita ovat oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kasvun ja kehityksen seuraaminen sekä tarvittaviin lisätutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen.

Lääkäri työskentelee terveystarkastajan työparina laajoissa terveystarkastuksissa ja on konsultoitavissa myös silloin, kun ei ole koulussa paikalla.

5.8.5. Psykiatrisen sairaanhoitaja

Psykiatrisen sairaanhoitaja toimii opiskeluhoitoa täydentävänä palveluna kaikilla Ruskon kouluilla ja tarjoaa tukea erilaisissa mielenterveyteen liittyvissä haasteissa. Vastaanotolle hakeutumisen syynä voivat olla esimerkiksi ahdistus, mielialan lasku, erilaiset pelot, syömisen haasteet tai päihteiden käyttöön liittyvät huolet. Yhteyttä psykiatriseen sairaanhoitajaan voi ottaa matalalla kynnyksellä, diagnoosia tai lähetettä ei tarvita, vaan perhe voi itse ottaa suoraan yhteyttä tai ohjaus voi tulla esimerkiksi opiskeluhoitolta nuoren/perheen luvalla.

Lähteet

Nivelvaiheet Ruskolla: Esi- ja perusopetuksen nivelvaiheiden käsikirja

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet

OPH:n Hyvän ohjauksen kriteerit

Ruskon kunnan opetussuunnitelma

Ruskon kunnan oppilashuoltosuunnitelma